

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

การเลี้ยงไก่ไข่และการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
**Layer Hen production and Management of Layer Hen Farmer Groups In
Thung Chang District of Nan Province**

สุรเชษฐ์ ปินทิพย์ (Surachet Pinthip)* บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumphen Khaewwan) **

กรณิ ต่างวิวัฒน์ (Paranee Tangwiwat) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพเศรษฐกิจสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ (2) การผลิตไก่ไข่ การตลาดของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ (3) การบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ (4) ความคิดเห็นสมาชิกกลุ่มต่อการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตและการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่

ประชากรที่ศึกษาคือกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จำนวน 4 กลุ่ม จำนวน 80 ราย เก็บข้อมูลทั้งหมด โดยใช้แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 48.33 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.67 คน มีจำนวนพื้นที่ทำกินเฉลี่ย 4.35 ไร่ ที่ดินส่วนใหญ่จะไม่มีเอกสารสิทธิ์ บทบาทหน้าที่ในชุมชนส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้าน มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมการเลี้ยงไก่ไข่มาแล้ว 2 ครั้ง แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ได้จากสมาชิกในครอบครัวเป็นหลัก และเกษตรกรมีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินลงทุนเลี้ยงไก่ไข่ โดยกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านหรือกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด (2) เหตุผลหลักที่เกษตรกรตัดสินใจเลี้ยงไก่ไข่คือ คิดว่ามีรายได้ดี การให้อาหารพบว่าส่วนใหญ่ให้อาหารสำเร็จรูป การป้องกันและควบคุมโรคส่วนใหญ่ทำวัคซีนป้องกันโรคเป็นบางครั้ง แหล่งจำหน่ายไข่ไก่มีการจำหน่ายไข่ไก่ให้แก่เพื่อนบ้านใกล้เคียงมากที่สุด (3) สมาชิกมีความคิดเห็นโดยรวมต่อการบริหารงานของกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกลุ่มและประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก (4) สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจในการบริหารกลุ่ม และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มอยู่ในระดับมาก (5) ปัญหาอุปสรรค คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ขาดความรู้ในการเลี้ยงไก่ไข่ที่ถูกต้อง และมุ่งหวังในผลประโยชน์มากเกินไป อาหารไก่ไข่ ยาและเวชภัณฑ์ มีราคาสูง ทำให้ต้นทุนในการผลิตของเกษตรกรสูงขึ้นและเกษตรกรยังไม่เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองกับบริษัทใหญ่ๆ เนื่องจากระบบการผลิตที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้การผลิตไม่เพียงพอและบางรายไม่มีคุณภาพ กลุ่มเกษตรกรจึงมีความต้องการให้หน่วยงานจัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบตนเอง และการเสียสละให้แก่สมาชิกในกลุ่ม รวมถึงการจัดหาช่องทางด้านการตลาดเพิ่มเติม

คำสำคัญ การเลี้ยงไก่ไข่ การบริหาร กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ จังหวัดน่าน

*นักศึกษาลัทธิสุตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช surached.pin@gmail.com

**รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bumphen.keo@stou.ac.th

***รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช paranee.tan@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to study (1) socio-economic circumstance of layer hen farmer groups (2) layer hen production, marketing circumstance of layer hen farmers (3) management of layer hen farmer groups (4) opinions of group members toward management of layer hen farmer groups (5) problems and suggestions for layer hen production and management of layer hen farmer groups.

The population was 4 groups of layer hen farmers numbering 80 farmers. Data was collected by interview and group conversation. Data was analyzed by computer programs using descriptive statistics which were percentage, mean and standard deviation.

From the research results, it was discovered as follows. (1) Most of the layer hen farmer groups were male with the average age at 48.33 years. They completed primary education level. Their average number of household member was 3.67 persons. Their average farming area was 4.35 rai without certificate of ownership. Their roles in community, mostly they were community committee. Their average income from raising layer hen was less than 2,000 baht/month. In the past two years, most of them attended the training on raising layer hen for 2 times. The labor for raising layer hen was mainly by their family members. Farmers were in debts from loan by the village fund or the savings group at the most. (2) The main reason for them to raise layer hen was they thought it would be good income. Layer hen feeding was found by convenience food. Protection and disease control was done by vaccine for some times. Market for sale was selling most to their neighbors. (3) From group management, their overall opinion toward the group management was at medium level. Overall satisfaction towards the group management and benefit gained from group setting was at high level. (4) Members of the layer hen farmer groups there is satisfaction in the management groups and benefit from the high level group meeting (5) Problems were layer hen farmers lacked of knowledge about the right way to raise layer hen, focusing too much on benefit, high cost of food for layer hen, medicine and medical equipment, as a result high cost of production accordingly. Farmers were not aware of the significance of group setting. They did not understand their roles. They did not have any bargaining power with big companies due to incomplete production system. In consequence, production was not sufficient and even poor quality in some cases. The farmer groups, therefore would like government agency to organize a training providing them with continued knowledge and at the same time to raise awareness on self-responsibility with contribution to the group members as well as to find more markets for them.

Keywords: Raising Layer Hen by Farmers Management of Layer Hen Farmer Groups Nan Province